

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 27, den 23. september 2021

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Havrerødsot
 - Ukrudtsbekæmpelse i vinterraps
 - Jordprøver - har du råd til at lade være?
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Nedvisning i stub eller efterafgrøde
 - Nye regler om handelsgødning i efteråret til vintersæd
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
 - Handelserfa i Holstebro
 - Sprøjteopfølgingskurser

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Vintersæd

Ukrudtsbekæmpelsen i vintersæd, der er sået for nyligt eller bliver sået nu, kan med fordel foretages som en kombination af Boxer og DFF eller Mateno Duo, når kornet er i stadie 10-11. I TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 25 skrev vi om doser og midler. Ved brug af Boxer er der risiko for fordampning af prosulfocarb, det er derfor vigtigt, at temperaturen ikke er for høj, men med god luftfugtighed og at vinden er max 3-4 m/s. Det gælder også i de følgende dage, hvor kraftig nedbør eller tørt, varmt og blæsende vejr bør undgås for at minimere fordampning af prosulfocarb.

Det sidste vinterbyg bør være sået nu, eller i løbet af de kommende dage. Vinterhvede der sås sent kan med fordel sås med placering af gødning, men vær opmærksom på, at nye regler er trådt i kraft i år, så der maksimalt må bruges 15 kg N pr. ha i handelsgødning, og det må kun anvendes til og med 1. oktober.

Kali til bedre overvintring

Kali forbedrer vintersædens overvintringsevne. Normalt er der nok kali til rådighed i jorden, men på skarp sandjord hvor kalitallet ofte er lavt, kan det være nødvendigt at tilføre 50 kg K/ha. Marker der tilføres husdyrgødning vil normalt have tilstrækkeligt kali til rådighed. Er du i tvivl om dine markers kalital kan du stadig bestille jordprøver til udtagning her i efteråret.

Havrerødsot

Havrerødsot

Risikoen for bladlus og dermed havrerødsot er størst tidligt såede marker i områder med mildt klima. Der er ingen bekæmpelsestærskel for bladlus, men findes der bladlus på 2-3 % af planterne, anbefales en bekæmpelse, såfremt marken er sået før ca. 20.-25. september. Jo tidligere såning, jo større risiko for angreb.

Ved meget tidlig såning vokser der hurtigt nye blade frem, så effekten bliver kortvarig, hvis man sprøjter på 1-2 blade. Bekæmpelse anbefales ved behov her udført ved 3-4 løvblade. Kun hvis der er kraftige angreb, skal man gøre det før. I senere såede marker er væksten langsommere, så her kan ved behov godt behandles lidt før 3-4 bladstadiet.

Vi har tidligere nævnt SYNGENTAS app BYDV Assist, som kan hjælpe med at holde styr på, hvornår der har været graddage nok, til at bladlusene bør bekæmpes. Det er dog meget vigtigt at understrege, at det kun gælder, hvis der er bladlus i marken. Hvis der bekæmpes bladlus på et tidspunkt, hvor der kun er ganske få bladlus, er risikoen for at få opformeret en resistent bestand stor. Dette er ærgerligt for dig selv, men også ukollegialt for naboerne, som også vil få gene af de resistente bladlus efter kort tid. Sørg derfor kun at bekæmpe bladlus, når de er i marken. Brug eventuelt graddag beregneren til at holde øje med, om der er risiko for, at bladlusene kan lave en ny udviklingscyklus og dermed få behov for endnu en bekæmpelse senere i efteråret.

Vi så en del marker med problemer med havrerødsot i foråret. Vi har fulgt disse og har kunnet se, at det særligt er i vinterbyggen, at havrerødsot medfører udbyttetab. Selv i hårdt angrebne rugmarker har der været opnået fine udbytter i 2021 høsten. Dette stemmer også overens med resultater fra tidligere års forsøg fra SEGES.

Ukrudtsbekæmpelse i vinterraps

Belkar

I nogle mark er rapsen allerede stor med over 6 blade, som er krævet for at kunne behandle med 0,4-0,5 l/ha Belkar. Men i ubehandlede marker, hvor fremspiringen er sen bør en splitbehandling overvejes. Ved spiltbehandlingen kan 0,25 l/ha Belkar bruges allerede, når rapsen har 3-4 løvblade. Der kan følges op med 0,25 l/ha omtrent 3 uger senere, når rapsen har 6 blade. Det er dog ikke sikkert at ukrudtsbestanden udvikler sig, så der er behov for anden behandling, så kig i marken igen til den tid. Samtidig giver den første behandling et godt udgangspunkt, hvis vejret udvikler sig, så det ikke bliver muligt at køre i marken, når rapsen når de 6 løvblade.

Belkar kan kun blandes med skadedyrsmidler. I forhold til græsmidler anbefales det at holde 7 dages interval til Belkar.

Hvad gør man, hvis man mangler Kerb?

Det er svært at få Kerb, hvis der ikke allerede er disponeret, og det er også uvist, om der kommer mere Kerb senere på efteråret. Har du ikke Kerb, skal du sørge for en anden plan i forhold til håndtering af græsukrudt og fuglegræs. Både Focus Ultra og Agil har effekt på en del græsser, men midlernes effekt er mere specifikke, og har ikke samme effekt som Kerb. Se tabel 1.

Enårig rapgræs

Enårig rapgræs kan ikke bekæmpes med Focus Ultra og Agil. Heldigvis er en tæt og veludviklet rapsmark konkurrencedygtig, og vil normalt ikke blive hæmmet af enårig rapgræs.

Rajgræs og agerrævehale

Rajgræs bekæmpes mest effektivt med Focus Ultra, men Agil kan have en vis effekt i marker med moderat bestand. Se midler og dosernes effekt i tabel 1. I problemmarker med store mængder italiensk rajgræs vil det være usikkert, om der kan opnås tilfredsstillende effekt, og for ikke at få opformeret for meget græsukrudt, kan omsåning være sidste udvej. Både Focus Ultra og Agil er omfattet af begrænsninger, se afsnittet om "Godkendelse af Agil og Fokus Ultra".

Væselhale

Væselhale kan ikke bekæmpes uden Kerb, da hverken Agil eller Focus Ultra har effekt. Derfor skal det nøje vurderes, hvor stort problem væselhale er i marken. Er væselhale meget udbredt bør markens fremtid overvejes, især pløjefri dyrkning og vintersæd vil øge opformeringen.

Fuglegræs og to kimbladet ukrudt

Fuglegræs er ofte den vigtigste art af tokimbladet ukrudt, som bliver bekæmpet med Kerb. Belkar har meget begrænset effekt mod store planter af fuglegræs og forårsmidlerne har også utilstrækkelig effekt.

Tabel 1 Effekt af Focus Ultra og Agil på rajgræs og agerrævehale med 5-6 blade.

	Alm. rajgræs	Ital. rajgræs	Agerrævehale
1 l Focus Ultra + 0,5 l Dash	78	78	78
2 l Focus Ultra + 0,5 l Dash	94	94	94
0,37 l Agil + 0,1 l spredeklæbemiddel	18	18	63
0,74 l Agil + 0,1 l spredeklæbemiddel	41	41	85

Godkendelse af Agil og Focus Ultra

Agil er godkendt i efteråret i vinterraps med en maksimal dosis på 0,74 l pr. ha som enkeltbehandling eller med 2 x 0,37 l pr. ha som splitbehandling. I foråret kan anvendes op til 1,2 l pr. ha. Agil må kun anvendes på arealet hvert 3. år, og derfor må Agil kun anvendes én gang pr. vækstsæson, dvs. i split eller én enkelt behandling. Så er der anvendt Agil i efteråret må det ikke anvendes igen til foråret.

Focus Ultra er godkendt med maksimalt 2 l pr. ha indtil stadie 32, dvs. enten efterår eller meget tidligt forår. Focus Ultra må kun anvendes hvert 3. år.

- Derfor er det vigtigt at gennemgå sine sprøjtninger mod spildkorn i det tidlige efterår.
- Midlerne må kun bruges hvert 3. år, så har der eksempelvis været frøgræs, *kan* du have brugt et af midlerne i den forbindelse.
- Er der anvendt Focus Ultra én gang, kan kun anvendes Agil i efteråret eller foråret.
- Er der anvendt Agil kan Focus Ultra anvendes i efteråret eller tidligt forår, eller Agil kan anvendes som 2. splitbehandling i efteråret, hvis dosis i første sprøjtning har været på højst 0,37 l pr. ha.
- Er der anvendt Agil i efteråret, må det ikke anvendes til foråret.

Jordprøver – har du råd til at lade være?

Af planterådgiver Vivi Ernstsén

Sæsonen er ved at gå på hæld, og kun høsten af kartofler, foderroer, majs og sidste slæt græs mangler.

I løbet af efteråret og vinterperioden har du mulighed for at udtage jordprøver og ligeledes få kalket dine arealer, inden næste års afgrøde skal sås. Selvom jordprøveudtagning på hele arealet kan mærkes som en stor engangsudskrivning, bør du i stedet se omkostningen i lyset øvrige gødningsmidler, som du alligevel indkøber i løbet af en sæson. I tabel 2 er omkostningerne i forbindelse med udtagning af jordprøver opgjort for en ejendom på 100 ha.

Tabel 2 Ejendom på 100 ha. Priseksempel på køb af jordprøver i forhold til pris eller værdi af andre produkter (Kilde: Planterådgiver Per Skodborg, SAGRO)

Alm. standard jordprøve (Rt, Pt, Kt, Mgt)	20 stk. á 235 kr. =	4.700,00 kr.
Kobbertal	4 stk. á 65 kr. =	260,00 kr.
Grundbeløb for udtagning		935,00 kr.
Omkostninger i alt		5.895,00 kr.
Omkostninger fordelt over et år	5.895,00 kr. / 100 ha =	59,95 kr./ha
Omkostninger fordelt over fem år	5.895,00 kr. / (100 ha x 5) =	11,79 kr./ha pr. år

Hvad svarer 11,79 kr. til?

- ca. 2 kg mangansulfat
- ca. 3 x 0,15 l sprede-klæbemiddel
- eller 3/4 hkg korn á 155 kr. set over 10 år.

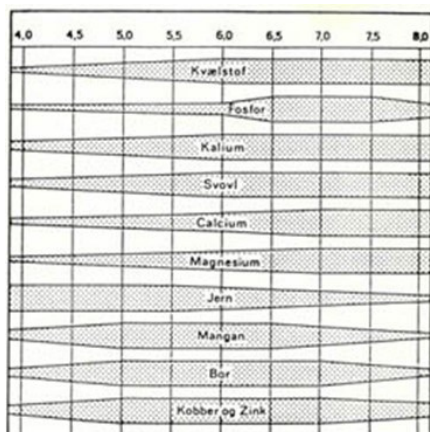
Hvem har råd til at lade være?

Almindelige – eller GPS jordprøver?

En stor del af værdien ved at udtage jordprøver er at få belyst, om områder i marken har større mangel på næringsstoffer end andre. I mindre områder i marken kan væksten være dårligere end på resten af arealet; dette kan evt. være et tegn på lavt reaktionstal og dermed større mangel på kalk end resten af arealet. Selv i marker, hvor det gennemsnitlige reaktionstal er passende, vil der ofte være mindre områder, hvor reaktionstallet er alt for lavt. Dette får du kun afdækket ved at udtage GPS-jordprøver.

SEGES har lavet en analyse på markniveau på et stort antal GPS-jordprøver for at få afdækket, i hvor stor en procentdel af marker man finder et reaktionstal under 5,5; se nærmere i tabel 3. Tabellen viser, at selv i marker med et passende Rt-gennemsnit, svarende til almindeligt udtagne jordprøver, findes en overraskende stor andel enkeltprøver med alt for lavt Rt under 5,5. Et område med meget lave reaktionstal kan få stor betydning for følsomme afgrøder, som bl.a. vårbyg, foderroer og lucerne. På sandjord bør reaktionstallet ikke være under 6,0-6,2 for følsomme afgrøder.

Udover at reaktionstallet kan være for lavt for visse afgrøder, har et for lavt reaktionstal også indvirkning på tilgængeligheden af visse kritiske næringsstoffer. Bemærk, Rt (Reaktionstal) = pH + 0,5. Se figur 1.

Figur 1 Tilgængelighed af jordens næringsstoffer er afhængig af pH
(Kilde: Københavns Universitet)

Tabel 3 Markens Rt-niveau, gennemsnitligt Rt og andel af enkeltprøver under 5,5
(Kilde: Leif Knudsen, SEGES)

Markens Rt-niveau	Gennemsnitligt Rt	Andel af marker med min. ét Rt under 5,5 [%]
Alle	6,3	19
5,5-5,9	5,8	57
6,0-6,4	6,2	11
6,5-6,9	6,6	1

Kontakt din planterådgiver for vejledning inden du selv udtager jordprøver, så du får det gjort rigtigt. Jordspyd, følgeseddel og poser til at indsende jordprøverne til laboratoriet i fås ved henvendelse i SAGROs huse. Vil du have SAGRO til at udtage dine jordprøver, eller vil du høre nærmere om GPS-jordprøver, så kontakt din planterådgiver.

REGLER OG TILSKUD

Nedvisning i stub eller efterafgrøde

For at opnå en god effekt af glyphosat på flerårigt ukrudt i stub og efterafgrøder, skal ukrudtet være i god vækst. Det er dog vigtigt, at du er opmærksom på fristerne omkring, hvornår du kan nedvisne.

Reglerne omkring jordbearbejdning og efterafgrøder betyder, at glyphosat først må anvendes fra:

- 1. oktober på arealer, hvor der skal etableres vårafgrøder.
- 20. oktober på arealer med pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, målrettede frivillige efterafgrøder og MFO efterafgrøder – Men husk at udsat etablering af MFO efterafgrøder i perioden fra 26. august til 7. september udskyder nedvisningstidspunktet. Der skal være mindst 8 uger fra såtidspunkt til anvendelse af glyphosat.
- 2. november i MFO græsudlæg, hvor dæksæden er høstet senere end 20. august.
- 1. februar på arealer med kvælstoffikserende efterafgrødeblandinger.
- 1. marts, på arealer med efterafgrøder i majs og andet græsudlæg som på kvægbrug indgår i dyrkning af 80 pct. afgrøder med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson.

Politisk er der stor opmærksomhed på glyphosatforbruget. Vi håber, det kan lykkes at vise, at vi har behov for glyphosat, men også at forbruget er fokuseret, hvor der er behov. Der bør derfor kun nedvisnes i områder, hvor der er problemer med ukrudt, eller hvor pløjningen er svær at gøre optimal eksempelvis i foragre og sammenpløjninger. Marker uden rod ukrudt, som skal pløjes bør ikke nedvisnes.

Nye regler om handelsgødning i efteråret til vintersæd

Af SEGES

Der er nye regler for tilførsel af kvælstof til vinterkorn i efteråret 2021. Kort fortalt reduceres muligheden for at give kvælstof til vinterkorn i efteråret til maksimalt 15 kg kvælstof pr. ha, og handelsgødning må kun anvendes til og med 1. oktober.

Anvendes der kvælstof til vintersæden i efteråret, skal der underskrives en erklæring om, at kravet om maksimalt 15 kg kvælstof pr. ha er overholdt. Der findes ingen formkrav til erklæringen, og det er tilstrækkeligt at udfylde den, hvis kommunen kommer på kontrol. Alternativt til erklæringen kan registreringer af de tildelte mængder og udbringningsdatoer i markprogrammer, fx FarmTracking, udgøre den nødvendige dokumentation. Her er det vigtigt, at udbringning er opdateret i forhold til gødningsplanen, så det fremgår, at det er en registrering af en udført opgave og ikke blot en plan.

Der er i reglerne ikke begrænsninger på anvendelse af andre næringsstoffer i efteråret. Der er heller ikke begrænsninger i kvælstofmængden til vinterraps om efteråret.

ARRANGEMENTER OG KURSER

Handelserfa i Holstebro

Tid: mandag den 4. oktober kl. 9.30-14.30

Sted: SAGRO, Nupark 47, 7500 Holstebro

Lige nu oplever vi meget volatile priser på markedet for handel med korn og foder.

Det gør det svært at gennemskue, hvor stor en risiko, man skal løbe. Skal man låse sine kontrakter for en kort eller lang periode?

Manglende købsinteresse fra Kina påvirker markedet, og det kan være svært at afsætte sit korn til en fornuftig pris. Deltagerne bliver opdateret på den aktuelle prisudvikling på for eksempel møllehvede, rapsfrø, majs, gødning, mælk samt rente og valutakurser.

Deltag i AgroMarkets HandelsErfa og hør meget mere om dette, når John Jensen og Per Brems Jensen fortæller.

Læs mere på sagro.dk

Sprøjteopfølgningskurser

Har du brug for et opfølgningskursus til sprøjtebevis/certifikat, har vi planlagt en række kurser, som **ses af listen her**.

Hvis du sprøjter i grovfoder eller kartofler, bør du tilmelde dig et af de målrettede kurser for netop disse driftsgrene. Dermed får du mest muligt med hjem - ud over selve beviset.

Alle kurserne er kl. 8.30-16.00.